

Grand Futura

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 599.587**

Gevraagd subsidiebedrag: € 600.000

Over de instelling

Stichting Grand Futura (hierna: Grand Futura), gevestigd in Groningen, is penvoerder voor de gecombineerde talentontwikkelingsactiviteiten van haar eigen organisatie (onder de naam Grand Theatre) én die van het netwerk Station Noord, dat naast Grand Theatre uit een dertiental andere podiumkunstinstituten in Groningen, Friesland en Drenthe bestaat. Station Noord verzorgt de eerste fase van de talentontwikkeling van noordelijke jonge makers. Vervolgens is doorstroom mogelijk naar fase twee, begeleid door Grand Theatre. Gezamenlijk doel is het artistieke klimaat in de podiumkunsten in Noord-Nederland te versterken, door duurzame artistieke en zakelijke ontwikkeling van nieuwe makers.

Station Noord bestaat uit Grand Theatre, Oerol, Noorderzon, Noord Nederlands Toneel/Club Guy & Roni, Noord Nederlands Orkest, PeerGrouP, Tryater, Jonge Harten, Het Houten Huis, Garage TDI, Loods13, Noorderlingen en Meeuw Jonge Theatermakers.

De festivals Explore the North, Welcome tot the Village en Oranjewoud Festival zijn voornemens per 2021 tot het netwerk toe te treden.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.44 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Grand Futura een subsidiebedrag toe te kennen van € 599.587, mits zij:

- een nadere toelichting indient van de wijze waarop Stichting Grand Futura en Stichting Station Noord zich tot elkaar verhouden, zowel bestuurlijk als financieel.
- een toelichting indient op de wijze waarop omschreven activiteiten zich verhouden tot de talentontwikkelingsactiviteiten van de netwerkpartners die ook op eigen titel in de BIS zijn opgenomen, zowel inhoudelijk als financieel.

De raad is positief over deze gecombineerde aanvraag van het netwerk Station Noord en Grand Theatre. Station Noord heeft de laatste jaren haar waarde als talentontwikkelaar in de podiumkunsten in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe bewezen. De partners zijn goed ingebed in de cultuurregio en de toegevoegde waarde van de gezamenlijke selectie en

begeleiding van makers is groot. Nu uit evaluatie blijkt dat makers na een ontwikkeltraject bij Station Noord vaak nog niet klaar zijn voor een zelfstandige werkpraktijk, wordt een tweede fase ingericht waarin Grand Theatre getalenteerde makers verder begeleidt en coproduceert. De kans op landelijke zichtbaarheid en doorstroom van makers wordt daarmee vergroot.

De raad is kritisch over het beloningsbeleid en de complexiteit en gebrekkige inzichtelijkheid van de financiële constructie. Hij mist in de plannen aandacht voor educatie, participatie en voor samenwerking met instellingen buiten de culturele sector.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad is zeer positief over de betekenis van Station Noord voor de podiumkunsten in de noordelijke provincies. Het netwerk levert er een zichtbare bijdrage aan het artistieke klimaat en heeft, sinds de start enkele jaren geleden, geleid tot meer en betere noordelijke producties, zowel binnen als buiten de theaterzalen. Makers die een ontwikkeltraject hebben doorlopen, zijn doorgestroomd naar een positie als artistiek leider van een noordelijk gezelschap, of bespelen vanuit een zelfstandige werkpraktijk de landelijke en internationale podia.

De verscheidenheid van de instellingen binnen Station Noord – van dansgezelschap tot festival, van orkest tot jeugdtheaterschool – is een belangrijke kracht: de toegevoegde waarde van de gezamenlijke selectie en begeleiding van makers is groot. Noemenswaardig is de ruimte die het netwerk met Het Houten Huis, Jonge Harten en Garage TDI biedt voor talentontwikkeling in de jeugd- en jongerenpodiumkunsten. Ook waardeert de raad de aandacht voor de ‘totaalontwikkeling’ (artistiek, zakelijk en persoonlijk) van makers en voor de ontwikkeling van jonge producenten.

Nu uit evaluatie blijkt dat makers na een ontwikkeltraject bij Station Noord vaak nog niet klaar zijn voor een zelfstandige werkpraktijk, wordt een tweede fase ingericht waarin Grand Theatre getalenteerde makers verder begeleidt en coproduceert. Hiermee ontstaat een meer gelaagd ontwikkeltraject dat makers ‘op maat’ kunnen doorlopen. De raad vindt dit een logisch vervolg, en verwacht dat hiermee de kans op landelijke zichtbaarheid en doorstroom van makers wordt vergroot. Ook kan de uitwisseling met internationale *artists-in-residence* voor de noordelijke makers een goed tegenwicht bieden voor de anders wellicht al te grote focus op de eigen regio.

De in het plan genoemde makers die in de periode 2021 – 2024 een plek zullen (of kunnen) krijgen in fase een en twee, zijn interessant. Station

Noord en Grand Theatre richten zich expliciet ook op makers die geen kunstvakopleiding hebben doorlopen en op talenten met een cultureel-diverse achtergrond. De raad vindt wel dat de samenwerking die hiertoe wordt aangegaan met Urban House en Clash beter had kunnen worden uitgewerkt.

Vernieuwing

De samenwerking van noordelijke culturele instellingen heeft een positieve impact op de ontwikkeling van het artistieke klimaat en op de ontwikkeling van nieuw podiumkunstatalent in Groningen, Friesland en Drenthe. De toevoeging van een tweede fase bij Grand Theatre zal deze werking naar verwachting nog verder versterken.

De raad waardeert het voornemen om samen met de netwerken PLAN in Noord-Brabant en VIA ZUID in Limburg workshops aan makers aan te bieden; hij vindt die interregionale samenwerking en uitwisseling kansrijk. Ditzelfde geldt voor de nieuwe samenwerkingen met Third Space en Quarantine, gericht op de begeleiding van makers in een sociaal-artistieke praktijk.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Grand Futura is onvoldoende transparant over het gevoerde beloningsbeleid. Het is onduidelijk welke primaire arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers gelden, of er sprake is van (compensatie van) overwerk en of er loonindexatie plaatsvindt. Op de secundaire arbeidsvoorwaarden gaat de aanvraag vrijwel niet in. De jonge makers en jonge producenten worden conform cao uitbetaald. Welke cao dit is, en in welke mate die wordt toegepast, blijkt echter niet uit de aanvraag.

Grand Futura is financieel gezond. Over de financiële gezondheid van Stichting Station Noord en de betrokken netwerkpartners is in de aanvraag niets beschreven.

De kosten van de talentontwikkelingsactiviteiten verdubbelen in de periode 2021 – 2024 bijna ten opzichte van de afgelopen jaren, terwijl de instroom van deelnemende makers ten opzichte van 2017 en 2018 (opstartjaren) afneemt, en het aantal producties en uitvoeringen maar beperkt toeneemt. Deze kostenstijging heeft volgens Grand Futura enerzijds te maken met de doorvoering van de *fair pay*-uitgangspunten, anderzijds met de invoering van fase twee, die de makers langduriger en diepgaander ondersteunt in hun ontwikkeling. Een specificatie hiervan ontbreekt echter. Het dekkingsplan oogt in grote lijnen realistisch. Een risicostrategie voor tegenvallende inkomsten ontbreekt.

In de gekozen structuur vloeien er financiële middelen van Stichting Grand Futura naar Stichting Station Noord, en van die stichting verder naar de

netwerkpartners, waarvan Grand Theatre er zelf ook een is. De samenwerkende instellingen krijgen vanuit de totaalbegroting een bijdrage voor de projecten die zij begeleiden, maar ze dragen zelf ook bij aan de totaalbegroting. Tegelijkertijd maken de samenwerkende instellingen (en de makers die zij begeleiden) voor de projecten kosten en genereren zij voor de projecten inkomsten, die niet in de begroting van penvoerder Grand Futura zijn opgenomen.

Die constructie komt op de raad nodeloos ingewikkeld over. Het is niet helder wat er wel en niet is mee-begroet en hoe de verschillende activiteiten zich financieel tot elkaar verhouden. Ook is onduidelijk of de ingediende begroting alle talentontwikkelingsactiviteiten van de aangesloten instellingen omvat, of een deel daarvan. Dat is mede van belang omdat Station Noord ook verschillende BIS-instellingen omvat, die rechtstreeks door het ministerie van OCW worden gefinancierd.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Er is in de aanvraag geen sprake van educatiebeleid door Grand Futura en Station Noord, al wordt wel genoemd dat studenten van de noordelijke kunstvakopleidingen betrokken kunnen worden bij internationale residenties. De raad merkt op dat veel van de instellingen binnen Station Noord individueel wel degelijk een educatief aanbod hebben.

De makers die een talentontwikkelingstraject doorlopen, benaderen zelf speelplekken en publiek voor hun projecten. Vanuit Station Noord wordt hun zichtbaarheid ondersteund met een 'Makersdag', gericht op professionals, en met een 'Teaser Night' waarin de makers zich aan publiek kunnen presenteren. Door deze decentrale publieksaanpak ontbreekt in de aanvraag een specificatie van doelgroepen en een plan om nieuw publiek te bereiken, of een betekenisvolle relatie met het publiek aan te gaan. Wel wordt een groeiend publieksbereik nagestreefd (van 8.500 bezoekers in 2018 naar 12.500 bezoekers in 2024), onder meer doordat de projecten uit fase twee relatief geschikt kunnen zijn voor uitvoeringen in het landelijke en internationale speelfcircuit.

Om makers te kunnen begeleiden in een sociaal-artistieke manier van werken, gaat Grand Theatre een samenwerking aan met de gezelschappen Third Space en Quarantine. De raad is benieuwd naar de uitwerking hiervan, en ziet op dit vlak mogelijkheden voor samenwerking met instellingen van buiten het culturele domein.

Geografische spreiding

De samenwerkende instellingen zijn gevestigd in de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Ze spelen er een belangrijke rol en zijn goed geworteld in cultuurregio We the north. Samen zorgen ze voor

een sterke verbinding met de omringende culturele infrastructuur, zoals met de kunstvakopleidingen. De raad vindt het opmerkelijk dat er nauwelijks samenwerking lijkt te zijn met het Platform Popcultuur Noord-Nederland. Dat vindt de raad betreuenswaardig, mede gezien de ‘vormvrije’ en interdisciplinaire werkwijze die makers volgens Grand Futura hanteren.

De samenwerkende instellingen hebben, ieder op hun eigen wijze, goede verbindingen met de culturele infrastructuur in andere delen van het land, en deels ook internationaal. De voorstellingen die voortvloeien uit de talentontwikkelingsactiviteiten – met name uit de door Grand Theatre begeleide fase twee – zullen een bredere zichtbaarheid hebben dan alleen in de noordelijke provincies. De aanvraag bevat echter geen plan van aanpak voor de verkoop en marketing daarvan, aangezien dat een taak is van de individuele makers.

Toepassing Fair Practice Code

De jonge makers en producenten die door Grand Theatre en Station Noord worden begeleid, krijgen conform cao betaald. De talenten worden vervolgens gestimuleerd om zelf aanvullende middelen te verwerven om hun artistieke plannen in optima forma te realiseren: ‘Zo worden makers en producenten gecoacht in het schrijven en realiseren van plannen en begrotingen, binnen bestaande, reële markt- en arbeidsomstandigheden, met de code als basis.’

De raad waardeert deze aandacht voor de zakelijke kant van talentontwikkeling, maar vindt dat de reflectie op de Fair Practice Code verder nog vraagtekens oproept. Zo is onduidelijk welke cao wordt gehanteerd en in welke mate deze wordt toegepast, ontbreekt informatie over de secundaire arbeidsvoorwaarden en is onbekend in welke mate de netwerkinstellingen deelnemen aan de sociale dialoog over eerlijke beloning.

Toepassing Governance Code Cultuur

Stichting Grand Futura, die penvoerder is voor deze aanvraag, hanteert een bestuursmodel. Afspraken met de directie zijn vastgelegd in een directiereglement. Het bestuur let erop dat belangenverstremming wordt voorkomen.

Uit de reflectie op de Governance Code Cultuur blijkt dat het netwerk Station Noord ook over een eigen stichting beschikt. Stichting Station Noord heeft uitsluitend een bestuur, geen organisatie, noch uitvoerende taken of verantwoordelijkheden. Wel ontvangt Stichting Station Noord subsidies, doet het bestuur betalingen aan de netwerkpartners en houdt zij toezicht op de besteding van het subsidiegeld. Wie er in het bestuur van Station Noord zitting hebben, blijkt echter niet uit de aanvraag. Ook is onduidelijk welke (contractuele) afspraken er tussen Stichting Grand Futura en Stichting Station Noord zijn gemaakt.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Grand Futura stelt dat het netwerk door de verscheidenheid aan betrokken instellingen een diverse groep makers bedient, en daaruit volgend een divers publieksbereik realiseert. Jaarlijks evalueert het netwerk of het als geheel voldoende plek biedt aan de diversiteit die de regio kent.

Deze beschrijving komt op de raad relatief vrijblijvend over. Er spreekt geen urgentie uit om gericht te werken aan een meer inclusieve praktijk. De raad betwijfelt of er met een diverse groep makers en spellocaties 'vanzelfsprekend' een divers publiek wordt bereikt. De instelling laat na om concrete stappen voor de periode 2021 – 2014 te formuleren – op de samenwerking met Urban House en Clash na. Ook laat ze na om te reflecteren op de diversiteit van de eigen organisatie en van de organisaties die deel uitmaken van Station Noord.